

praktische info

👣 3 tot 8 km ⌚ circa 1 tot 2 uur 📍 start: klimtoren bij Paviljoen Nova Zembla, Kennemermeer 25, 1976 GK IJmuiden

wandelingen in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland:

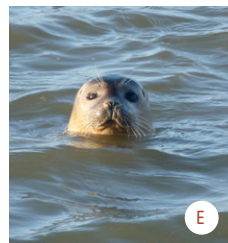
3x Het Kennemerstrand

Ontdek de natuur van het Kennemerstrand

Drie wandelingen laten je kennis maken met de natuur en de cultuur van het gebied Kennemerstrand. Te weten:

1. De pier- en strandwandeling 'van alikruik tot zeehond'
2. Het rondje Kennemermeer 'een unieke natte duinvallei'
3. De bunkerroute over de oude zeereep.

Je maakt op een speelse manier kennis met de aanwezige vogels, schelpen en (zeldzame) planten. In de aanwezigheid van bunkers, de vier kilometer lange pier, het uitgegraven Kennemermeer, het strandtoerisme, en de nabije havens en hoogovens, gaat de natuur zijn eigen gang. Soms met de helpende hand van vrijwillige natuurbeheerders.

Een strand en een duinvallei vol verrassingen

Dit bijzondere gebied omvat, op een heel klein oppervlak, een grote variatie aan natuur en cultuur. Denk aan de oorspronkelijke zeereep, waar bovenop de bunkers uit de 2^e Wereldoorlog staan. Dit is een droog gebied met typische **duindoorn vegetatie (A)** en er komen dieren voor zoals zandhagedissen en konijnen. Aan de voet van deze oude zeereep ligt het oorspronkelijke strand. Hier is in 1993 een groot meer gegraven: het **Kennemermeer (B)**. Bij het meer zijn veel vogels te vinden, van **blauwborst (C)**, tot zelfs de visarend aan toe. Er hebben zich spontaan talrijke planten gevestigd, zoals parnassia, knopbies, en orchideeën zoals de **rietorchis (D)**. Om het meer te beschermen tegen de zee heeft de mens een nieuwe zeereep aangelegd. Kenmerkend aan het strand van IJmuiden is de breedte. Na het verlengen van de pieren in de jaren 60 is het strand tot een kilometer aangegroeid en dat proces gaat door. Beginnende duinvorming aan de landzijde van het strand is duidelijk zichtbaar, en op het strand zijn vele soorten schelpen te vinden. Ook liggen er grote plakken veen die van de zeebodem zijn losgeraakt en op het strand zijn angespoeld. Zo is vanaf het strand tot voorbij de oude zeereep de opvolgende verandering in plantengroei in de tijd (successie) binnen een straal van drie kilometer goed te zien. Vanaf de pier kun je met een beetje geluk **zeehondjes (E)** zien.

Routebeschrijvingen 3x Het Kennemerstrand

Start route: Alle drie de wandelingen beginnen bij de klimtoren van Paviljoen Nova Zembla. De wandelingen kunnen ook gecombineerd worden.

Wandeling 1 (4-8 km): Ga het strand op en sla direct rechts af. Wandel langs de duinrand naar de pier. De lengte van de pier is 3 km, volg deze tot je genoeg bent uitgewaaid. Loop langs de zee, en via de eerste of tweede strandopgang weer terug.

Wandeling 2 (3 km): Bij de wandeling rondom het meer houd je het meer links van je. Het strandje bij het meer gaat over in een pad, volg deze tot je aan je linkerzijde het houten poortje met bordje 'natuurgebied' tegenkomt. Ga het poortje door en loop langs het meer, het struikgewas rechts houdend, weer terug.

Wandeling 3 (4 km): Wandel naar de ingang van de parkeerplaats en passeer de slagbomen (u kunt het verkeer aan het einde van de parkeerplaats ontlopen door een stukje duin te pakken). Na de slagbomen sla rechts het bunkerpad in. Volg dit pad tot aan het 'evenwichtskunstwerk' waar een houten trap naar beneden gaat. Onder aan de trap steek je het pad over, het natuurgebied in. Neem na het houten poortje de eerste afslag rechts. Volg het pad tot de parkeerplaats. > **einde**

TIP: Het is mogelijk onder leiding van een natuurgids het gebied te bezoeken. Dit kan zowel als individu als groepsgewijs. Nadere informatie hierover vindt u op de websites:

www.ivn.nl/zuidkennemerland • www.vriendenkennemerstrand.nl

Wandeling 1: Pier- en strandwandeling 'van alikruik tot zeehond'

De eerste begroeiing op het strand is biestartwegas. Hiermee begint de duinvorming. Zie je het ontstaan van een klein duintje rondom deze plant? Als het duintje zo hoog is dat er een zoetwatervoorraadjie ontstaat, neemt helmgras het van biestartwegas over. Bij de springvloedlijn tref je zeewier en op hout lijkende brokken veen aan. Eeuwen geleden is er veel land afgeslagen en in zee terecht gekomen. Breek eens een stuk doormidden. Zie je nog de resten van planten? Gaten van een centimeter in het veen zijn gemaakt door de boommosse.

Op de pier zie je bijna het hele jaar door **steenlopers** (1) voedsel zoeken (weekdieren en strandvlooiën). De kokmeeuw heeft 's zomers een chocolade bruine kop en 's winters een koptelefoontje (twee zwarte punten aan de zijkanten van de kop). Gelukkigen onder jullie zien vanaf de pier het hoofdje van een zeehond of de vin van een bruinvis in het water.

STEENLOPER

Op het strand kun je de slakkenhuizen van **wulken** (2), tepelhoorns en alikruiken vinden. Soms vind je van deze weekdieren lege slakkenhuizen die onderaan mooi zijn afgeschuurd. Dan heeft er een **heremietkreeft** (2)

HEREMIETKREEFT IN WULK

in gewoond. De kreeft beschermt zijn dikke achterlijf door in een leeg slakkenhuis te kruipen. Zoek ook eens naar schelpen met een klein gaatje erin. Met hun rasptong boren wulken en tepelhoorns een klein gaatje in de schelp om er de inhoud uit te slurpen. De mooie kleine geel of roze gekleurde schelpjes heten nonnetjes.

Wandeling 2: Rondje Kennemermeer 'een unieke natte duinvallei'

Aan de oevers van het uitgegraven meer heeft zich een kwetsbare vegetatie ontwikkeld. Er groeit dwergzegge, moeraswespenorchis, zeegroene zegge, stijve ogentroost, parnassia, en knobbies. Andere bijzondere plantensoorten zijn: duizendguldenkruid, duingentiaan en geelhartje. Om deze bijzondere natuur in stand te houden onderhouden sinds 2006 vrijwilligers de oevers van het meer. Via maaien en afvoeren wordt overwoekering door duindoorn en wilg voorkomen.

In en om het water komen allerlei vogels voor. In de rietkragen zit bijvoorbeeld het baardmannetje. Tijdens de trek komen de draaihals en **visarend** (3) voorbij. Het gebied

VISAREND

is omzoomd door ondoordringbaar struikgewas met aan de randen doorgangen naar het strand. In het struikgewas broeden de blauwborst en nachtegaal.

BUNKERS

Wandeling 3: De oude zeereep met jonge duinen, bunkers en zeedorpen

Hogerop, richting de **bunkers** (4) is er een wildgroei aan duindoorn ingezet. De oranje bessen van de vrouwelijke struik zijn rijk aan vitamine C en worden gebruikt in sappen en jam. De bessen kunnen in de winter gaan gisten, waardoor vogels als spreeuw, koperwiek en kramsvogel er dronken bij kunnen zitten. Het bunkerpad loopt langs de zware geschutbunkers die in de 2^e wereldoorlog zijn aangelegd. De zee kwam toen tot enkele meters van de bunkers. De bunkers worden door veel mensen beklommen maar pas op: je kunt gevaarlijk vallen in de, vaak door vlierstruiken begroeide, schietgaten. Vervolg de weg over de duinkam met typische duinbeplanting en resten van het zeedorpenlandschap, waar o.a. de nachtsilene en de zeldzame heivlinder interessante elementen zijn.

opdrachtgever IVN Zuid Kennemerland
auteurs Evert Hofland en Maarten Groeneveld
vormgeving inpetto-ontwerp.nl

beeld PWN (kaart), Harm Botman (luchtfoto), Ruud Knol (duindoorn), Jan van der Geld (blauwborst), Jaco Diemeer (jonge duintjes, rietorchis), Ghita Pluijmaekers (zeehond), Evert Hofland (bunkers), Philo (wulk), Hans Schouten (visarend, steenloper)
met dank aan Jaco Diemeer en Hennie Miltenburg van de 'Vrienden van het Kennemerstrand'
www.np-zuidkennemerland.nl